

การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร*

ปวีณา เขตชั้นหล้า¹ สมชัย ขวลิทธาตา² วิเชียร อินทรสมพันธ์³

¹⁻²หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยธนบุรี

³คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*Corresponding author e-mail: paweenar.kh@obec.moe.go.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา 3) การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร กลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 340 คน ด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .967 สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2) ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ส่วนด้านความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านที่มีอิทธิพลมากที่สุด ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ต่ำที่สุดคือด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ได้ร้อยละ 42.50

คำสำคัญ: การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร; ประสิทธิผลของสถานศึกษา; สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

*Received: 9 September 2023, Revised: 15 December 2023, Accepted: 20 December 2023

The Participative Administration of Administrators Affecting the Effectiveness of Schools under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office

Paweenar Khetkunlar¹ Somchai Chavalitthada² Wichian Intarasompun³

¹⁻²Master of Education Program in Educational Administration, Thonburi University

³Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: paweenar.kh@obec.moe.go.th

ABSTRACT

The objectives of this research were to study 1) level of the participatory administration of school administrators, 2) level of effectiveness of schools and 3) the participatory administration of school administrators affecting effectiveness of school under Samut Sakhon primary educational service area office. The samples used in the study were teachers 340 people by stratified random sampling. The researcher instruments were a questionnaire. The reliability value for the whole version was equal to .967. The statistics used in the data analysis were percentage, mean and standard deviation and multiple regression analysis test. The results indicated that 1) level of the participatory administration of school administrators under Samut Sakhon primary educational service area office overall was at a high level from the details was found participation in operations was maximum average and participation in benefits was minimum average, 2) level of effectiveness of schools under Samut Sakhon primary educational service area office overall was at a high level from the details was found learning achievement of students was maximum average and ability to maintain cultural patterns was minimum average and 3) the participatory administration of school administrators affecting effectiveness of school under Samut Sakhon primary educational service area office found the part of highest influence were participatory evaluations, participation in decision making and participation in benefits was the part of lowest influence respectively, the factors above affecting effectiveness of schools under Samut Sakhon primary educational service area office has statistical significance at the 0.1 level and can extrapolate the effectiveness of schools under Samut Sakhon Primary Educational Service Area Office is 42.50 percent.

Keywords: The participatory administration of school administrators; Effectiveness of schools; Samut Sakhon primary educational service area office

บทนำ

การบริหารจัดการศึกษาโดยถือว่าการศึกษเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประชากรของประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีมาตรฐานมีคุณภาพมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกในยุคโลกาภิวัตน์ (Globalization) จากการศึกษาแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ได้กำหนดวัตถุประสงค์ 3 ข้อ คือ พัฒนาคอนอย่างรอบด้านและสมดุล สร้างสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญา และการเรียนรู้ และพัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ข้อที่ 5 ของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการไทย พ.ศ. 2564-2565 โดยเฉพาะด้านการบริหารการศึกษาเพื่อมุ่งพัฒนาและมุ่งผลิตกำลังคนทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพมีความรู้มีความคิดและสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้เกิดประสิทธิผลสามารถที่จะแข่งขันกับนานาประเทศได้ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้เจริญยิ่งขึ้น (สมพิศ ศุภพงษ์, 2540) ที่เป็นกฎหมายแม่บทในการปฏิรูปการศึกษาพัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) และประสิทธิผล (Effectiveness) เน้นการมีส่วนร่วมเป็นสำคัญที่ส่งผลให้สถานศึกษาต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยอยู่บนพื้นฐานการบริหารแบบมีส่วนร่วมการพัฒนาการศึกษาจึงต้องอาศัยความร่วมมือทั้งจากผู้บริหารครูผู้ปกครองคณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม (Network building and participatory) เพื่อสร้างคุณค่าแก่สังคม (Public value) โดยตอบสนองความต้องการของผู้เรียนผู้ปกครองชุมชนและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545ข)

การพัฒนาประเทศจึงให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคม ทำให้การบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศจึงมีแนวทางที่ชัดเจนเกี่ยวกับการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือหน่วยงานระดับปฏิบัติ มีอำนาจในการตัดสินใจและสนับสนุนให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาทำให้ทรัพยากรบุคคลของชาติมีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม ทั้งการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขต่อไป การกระจายอำนาจในทางการศึกษาจะเน้นการกระจายอำนาจจากหน่วยงานส่วนกลางไปยังสถานศึกษาและให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการบริหาร และจัดการศึกษาอย่างแท้จริงความสำคัญของการกระจายการบริหารและการจัดการศึกษาไปสู่สถานศึกษาเพื่อให้มีอิสระในการบริหารจัดการสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ที่นำไปสู่การกระบวนการพัฒนาดนเองตามธรรมชาติของผู้เรียนและเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไว้ครบทุกด้าน ได้แก่ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณด้านการบริหารบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไปไปยังสถานศึกษาสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562)

ประสิทธิผลเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของสถานศึกษา สถานศึกษาจะอยู่รอดและมั่นคงได้ขึ้นอยู่กับประสิทธิผลด้านผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในสถานศึกษา ประสิทธิผลเป็นเครื่องมือในการตัดสินใจว่าการบริหารงานของสถานศึกษาสามารถดำเนินงานจนบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้มากน้อยเพียงใด เป็นการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนงานที่กำหนดและวัดความสำเร็จกับวัตถุประสงค์ (ภารดี อนันต์ นาวี, 2553) ทั้งนี้สถานศึกษาที่มีประสิทธิผลสามารถวัดได้จากการบรรลุเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา การพิจารณาความสามารถในการพัฒนานักเรียนให้มีทัศนคติทางบวกความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม รวมถึงความสามารถในการแก้ปัญหาภายในสถานศึกษาจนทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน (ธร สุนทรายุทธ, 2551)

การบริหารงานที่มีประสิทธิผลนั้น เกิดจากสถานศึกษาที่มีสภาพทางสังคม บรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวผู้เรียนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสม มีความพร้อมในด้านทรัพยากรต่างๆ เอกสาร สื่อวัสดุอุปกรณ์ เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ มีงบประมาณเพียงพอ และมีทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างดี ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะในด้านต่างๆ เพื่อให้กระบวนการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เห็นคุณค่าของการดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างมีความสุข ก่อให้เกิดการพัฒนาประเทศชาติได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยองค์ประกอบประสิทธิผลของสถานศึกษาเป็นระบบสังคมรูปนัยที่จะต้องจัดความสัมพันธ์ภายนอกกับกระบวนการภายในองค์กรให้สอดคล้องกับการศึกษาของสังคม ระบบของสถานศึกษาจะมั่นคงก็ต่อเมื่อสร้างผลผลิตให้เป็นที่ยอมรับและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม วัตถุประสงค์ของสถานศึกษา คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การจัดสรรทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการปรับเปลี่ยนต่อสภาวะแวดล้อมที่มากระทบทั้งภายในและภายนอก และสามารถสร้างความพึงพอใจในการทำงานของครู (พิมพ์พรรณ สุริโย, 2552)

จากข้อมูลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งผลวิจัยจะนำไปใช้เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการบริหารสถานศึกษา และเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหาร ในการบริหารงานด้านต่างๆ ให้ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารครูผู้สอนและผู้เรียน เพื่อให้ บรรลุจุดมุ่งหมายและประสบผลสำเร็จในการบริหารสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

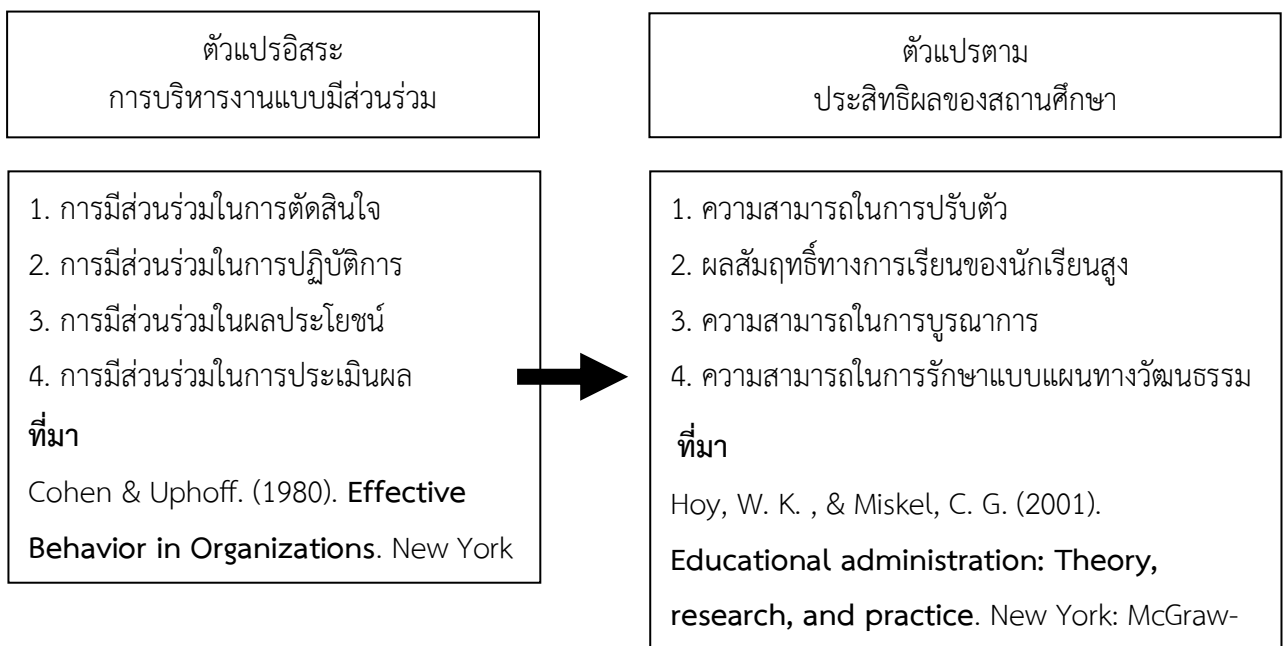
1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

3. เพื่อศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดการบริหารแบบมีส่วนร่วม แนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล แนวคิดประสิทธิผลของโรงเรียนตามแนวคิดของ Hoy & Miskel (2001) 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการปรับตัว 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง 3) ความสามารถในการบูรณาการ 4) ความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 2,273 คน กลุ่มตัวอย่างมาจากการที่กำหนดจำนวนตามสูตรของ Taro Yamane ได้จำนวน 340 คน ทำการสุ่มเลือกด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมี 3 ตอน โดยมีลักษณะดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามแนวคิดของ Cohen & Uphoff (1980) ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ตามแนวคิดของ Hoy & Miskel (2001) 4 ด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการปรับตัว 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง 3) ความสามารถในการบูรณาการ 4) ความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม ลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (rating scale)

ผู้วิจัยตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ด้วยการหาความเที่ยงตรง ได้ค่า IOC (Index of item Objective Congruence) เท่ากับ 1.00 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach Alpha Coefficient) เท่ากับ .984

การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การวิเคราะห์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
2. การวิเคราะห์ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
3. การวิเคราะห์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (โดยภาพรวม)

(n = 340)

การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของ ผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ	4.44	0.67	มาก	1
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	4.31	0.60	มาก	2
3. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล	4.28	0.64	มาก	3
4. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	4.19	0.48	มาก	4
รวม	4.30	0.61	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.67) รองลงมาได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.60) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.64) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{X} = 4.19$, S.D. = 0.48)

**2. ผลการวิจัยเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาสมุทรสาคร**

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (โดยภาพรวม)

(n = 340)

ประสิทธิผลของสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง	4.43	0.62	มาก	1
2. ความสามารถในการบูรณาการ	4.38	0.55	มาก	2
3. ความสามารถในการปรับตัว	4.18	0.49	มาก	3
4. ความสามารถในการรักษาแบบแผนทาง วัฒนธรรม	4.12	0.70	มาก	4
รวม	4.28	0.61	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่าระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$, S.D. = 0.61) เมื่อพิจารณา

ตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 0.62) รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการบูรณาการ ($\bar{x} = 4.28$, S.D. = 0.55) ความสามารถในการปรับตัว ($\bar{x} = 4.18$, S.D. = 0.49) ส่วนด้านความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 4.12$, S.D. = 0.70)

3. ผลการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

(n = 340)

ตัวแปรทำนาย	b	β	t	p
1. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4)	1.069	.411	6.879	.000
2. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1)	.612	.171	3.181	.002
3. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_2)	.482	.129	2.678	.008
4. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3)	.570	.107	2.188	.029
5. ค่าคงที่ (Constant)	38.386		9.430	.000
$R = .677$ $R^2 = .458$ $R^2_{adj} = .425$, $F = 4.788$, $df1 = 1$, $df2 = 335$, $Sig. < 0.01$, $SE_{est.} = 4.268$, $a = 38.386$				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ตัวแปรอิสระทั้งหมดของงานวิจัย การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (X_4) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X_1) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (X_2) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ (X_3) สามารถร่วมกันทำนายตัว ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 45.80 ($R^2 = .458$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อปรับค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ที่มีค่าเท่ากับ 4.268 ($SE_{est} = 4.268$) พบว่า ปัจจัยทั้งหมดสามารถร่วมกันทำนายประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ถึงร้อยละ 42.50 ($R^2_{adj} = .425$) ส่วนอีกร้อยละ 57.50 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นที่ไม่นำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ ตัวแปรที่มีอิทธิพลในการทำนายสูงสุด คือ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล ($\beta = .411$) รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\beta = .171$) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ($\beta = .129$) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ($\beta = .107$)

อภิปรายผล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถอธิบายตามลำดับของสรุปผลการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน เมื่อมีการพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ด้านที่สูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคล ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ซึ่งการที่ให้บุคคลมีส่วนร่วม แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนับว่าเป็นสิ่งสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม (2560) ได้ศึกษาการบริหารงานแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษาอยู่ระดับมาก ทั้งในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และ 4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล 2. ประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาอยู่ระดับมากที่สุด ในภาพรวม 3. การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการมีส่วนร่วมในการดำเนินการการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9 โดยร่วมกันทำนายได้ร้อยละ 75.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนันท์ ถึงสุข (2560) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครภาพรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 2) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ 3) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และ 4) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ 2. ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3. การบริหารแบบมีส่วนร่วมความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงกับประสิทธิผลของสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ยังมีงานวิจัยของ เพิ่มพร บุพพวงษ์ (2565) ได้ทำการวิจัย เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ส่วนประสิทธิภาพการพัฒนาศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การบริหารแบบมีส่วนร่วมและประสิทธิภาพการพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติ โดยรวมมี

ความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3) ปัจจัยการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการพัฒนาการศึกษาคณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งชาติประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในข้อมูลข่าวสาร การมีส่วนร่วมในการติดต่อสื่อสาร และการมีส่วนร่วมในการวางแผน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. จากผลการวิจัย พบว่า ระดับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามตารางเป็นรายด้าน พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านความสามารถในการบูรณาการ ส่วนด้านความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากประสิทธิผลของสถานศึกษา ถือเป็นความสำเร็จของสถานศึกษาสามารถบรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์ที่กำหนดและมีการใช้ทรัพยากรได้อย่างคุ้มค่า ผู้บริหารมีความสามารถบริหารสถานศึกษาให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ โดยการเน้นที่ตัวนักเรียนจะต้องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงของผู้เรียนความพึงพอใจการมีทัศนคติที่ดี สามารถแก้ไขปัญหาได้ รวมทั้งการใช้ทรัพยากรภายในโรงเรียนให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1.การบริหารแบบมีส่วนร่วมของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่าภาพรวมอยู่ระดับมาก ได้แก่ 1) ความสามารถในการปรับตัว 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูง 3) ความสามารถในการบูรณาการ 4) ความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม 3) ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า ภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก ระดับสูงมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณารายด้านของการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมเรียงลำดับจากความสัมพันธ์สูงสุดไปต่ำสุด ได้ดังนี้ การมีส่วนร่วมตัดสินใจ มีความสัมพันธ์ระดับสูงมาก การมีส่วนร่วมดำเนินการมีความสัมพันธ์ระดับสูง การมีส่วนร่วมประเมินผล มีความสัมพันธ์ในระดับสูง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชา พิพัฒน์มงคลกิจ (2563) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1.การบริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไปอยู่ในระดับมาก 2. ประสิทธิผลของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ 1) ความสามารถในการบูรณาการ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3) ความสามารถในการปรับตัว 4) ความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม และ 3. การบริหารสถานศึกษามีอิทธิพลต่อประสิทธิผลสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ สามารถร่วมกันทำนายตัว ประสิทธิผลของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 45.80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ผู้บริหารที่ดีต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม จะต้องเปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรฝ่ายต่างๆ ร่วมเสนอแนวคิดในการหาทางเลือกเพื่อดำเนินงานตามแผนงาน/กิจกรรม/โครงการตามแผนงานปฏิบัติงาน 4 ฝ่าย โดยนำความคิดที่หลากหลายของบุคลากรทุกฝ่ายมาประกอบการตัดสินใจ นอกจากนี้ผู้บริหารสถานศึกษายังเปิดโอกาสให้ครูร่วมวางแผนการดำเนินงานทั้งยังให้ครูและบุคลากรฝ่ายต่างๆ จัดองค์ประกอบของการดำเนินงาน โครงการกิจกรรมตามแผนงานบริหารงาน 4 ฝ่ายโดยมีการตั้งประเด็นที่สำคัญได้แก่กลุ่มเป้าหมายของโครงการคือใครผู้สนับสนุนโครงการคือใครมีวิธีการบริหารจัดการโครงการ ต้องให้ความสำคัญกับผู้ได้รับผลประโยชน์ ในการบริหารจัดการ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยผู้บริหารจัดทำหน้าที่กระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นให้กับ คุณทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรมและสร้างสรรค์ และมีแนวทางที่หลากหลายในการประเมินผลการปฏิบัติงานภายในสถานศึกษา โดยใช้วิธีสังเกตพฤติกรรมของครู ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของครูกลุ่มต่างๆ ต่อผลสำเร็จของงาน มีการจัดทำรายงานผล ที่เกี่ยวข้องกับผลสำเร็จของงาน มีการวิเคราะห์ถึงประสิทธิผลของโครงการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา หานุภาพ (2564) ได้ทำการวิจัย เรื่องการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ได้แก่ 2) ประสิทธิภาพงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3)การบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน จำแนกตามขนาดโรงเรียน และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยรวมแตกต่างกัน คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม กับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน โดยทั้ง 4 ด้าน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิตติยาภรณ์ รักษาพรหมณ์ (2565) ได้ศึกษาการบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร กองทัพอากาศ กองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วมของข้าราชการทหาร กองทัพอากาศ กองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการทหาร กองทัพอากาศ กองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) การบริหารแบบมีส่วนร่วม การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของข้าราชการทหารกองทัพอากาศ กองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับ ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562) ได้ศึกษาการบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

จันทบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก 2) ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก และ 4) การบริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาเมื่อมีกิจกรรมใด หรือจะทำโครงการใด ผู้บริหารควรกระจายผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นในการเข้าร่วมโครงการให้กับคนทุกกลุ่มอย่างเป็นธรรมและสร้างสรรค์
2. ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร ด้านความสามารถในการรักษาแบบแผนทางวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาควรปรับปรุงงานและสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ที่จะทำให้ผู้เรียนมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถปรับเปลี่ยนวงจรคุณภาพ ด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิต ด้านประสิทธิภาพ เพื่อให้สถานศึกษาดำรงอยู่ได้
3. ผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาการบริหารของตนเอง อันจะส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน และจะทำให้การปฏิรูปการศึกษามีคุณภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรนำแนวคิด ทฤษฎี การบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร มาใช้ในงานวิจัยกับการบริหารงานด้านอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ในหน่วยงานอื่น เพื่อมาแนวทางในการนำมาใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลต่อไป
3. ควรศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพของสถานศึกษา เนื่องจากประสิทธิภาพของสถานศึกษา เป็นตัวชี้วัดอย่างหนึ่งของความสำเร็จของสถานศึกษา
4. ควรศึกษาเกี่ยวกับการบริหารแบบมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด,
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562ข). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ.2562)*. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิคจำกัด, 49-53
- กิตติยาภรณ์ รักษาพรหมณ์ (2565). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการทหาร กองทัพอากาศ กองบิน 7 จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.*
- ขวัญพิชชา มีแก้ว (2562). *การบริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี, วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา) จันทบุรี : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*
- ชัยอนันท์ แก้วเงิน (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ปทุมธานี : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*
- ไชยา หานุกภาพ (2564). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 10(37), 199-209.*
- ธ สุนทรายุทธ. (2551). *การบริหารจัดการเชิงปฏิรูป : ทฤษฎี วิจัยและปฏิบัติทางการศึกษา. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- บัญชา พิพัฒน์มงคลกิจ (2563). *การบริหารสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. ครูสภาวีทยจารย์, 1(2), 41-50.*
- พิมพ์พรณ สุริโย. (2552). *ปัจจัยด้านผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนเทศบาลกลุ่มการศึกษาท้องถิ่นที่ 9 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นวิทยานิพนธ์ ค.บ. (การบริหารการศึกษา). เลย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*
- เพิ่มพร บุพพวงษ์. (2555). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิผลในโรงเรียนกีฬาสังกัดสถาบันการพลศึกษากระทรวงศึกษาธิการ . นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยเจ้าพระยา.*
- ภาวดี อนันต์นาวี. (2553). *หลักการ แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารการศึกษา. ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.*
- ฤทัยรัตน์ ปัญญาสิม. (2560). *การบริหารแบบมีส่วนร่วมที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 9. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย, 9(1), 299-313.*
- สมพิศ ศุภพวงษ์. (2540) *การบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 6 . มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ : กรุงเทพฯ.*

สุนันท์ ถึงสุข, ศักดา สถาพรวงษา, และ เนติ เกลยวาเรศ. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารแบบมีส่วนร่วมกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. *วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(2), 93-99.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2564) *ยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบราชการ (พ.ศ. 2564 – 2565)*

Cohen, J.M. , and Uphoff, N.T. (1980). *Rural Development Participation: Concepts and Measures for Project Design*. Implementation, and Evaluation. New York: The Rural Development Community Center for International Studies, Cornell

Hoy, Wayne. K and Cecil G. Miskel. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice*. New York: McGraw-Hill.

Yamane, Taro. (1967). *Statistics, An Introductory Analysis, 2nd Ed.*, New York : Harper and Row.